

LANDSKOMMUNERNAS TIDSKRIFT

NR 1

JANUARI 1953

Årgång XXXIV

ORGAN FÖR

SVENSKA LANDSKOMMUNERNAS FÖRBUND

Redaktion: Direktören SIXTEN LARSSON, ansv. utgivare, samt sekreterarna
fil. dr. JOHN OLSSON, fil. kand. GÖSTA FLOREN och jur. kand. K.-E.
TENGRÖTH.

Staten och kommunerna

Den kommunala verksamhetens starka expansion under de senaste två årtiondena har lett till att relationerna mellan staten och kommunerna blivit alltmera komplicerade. Vid olika tillfällen under föregående år har i denna tidskrift påtalats några utmärkande drag i den utveckling, som vi nu står mitt uppe i: den allt längre gående författningsmässiga detaljregleringen av kommunalförvaltningen och den successivt utbyggda statliga tillsynsapparaten.

Det skulle ha behövts ett otroligt sinnrikt kommunalskattesystem för att i detta expansionsskede förhindra en rubbning i de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunerna. Vår skattelagstiftning kan förvisso inte beskylas för någon överdriven enkelhet. Men i det avseende som här avses är den ändå långt ifrån sinnrik. Tvärtom, den fördelar kommunernas skatteförmåga både godtyckligt och ojämnt. I

år har den bäst ställda kommunen (Njutånger i Gävleborgs län) över 100 skattekrönor per invånare. Ett antal av de ogynnsammast ställda kommunerna har inte mer än tiondelen så hög skattekraft.

I en utveckling, som också utmärks av en allmänt omfattad strävan att utjämna den kommunala standarden, d. v. s. att söka ge medborgarna någorlunda likvärdiga förmåner oberoende av kommuntillhörigheten, har det blivit nödvändigt att med hänsyn till det kommunala skatteunderlagets ojämna fördelning uppbygga ett omfattande statsbidragssystem. Statsbidragen till kommunerna har dessutom bland annat haft till syfte att åstadkomma en avvägning mellan den progressiva statsbeskattningen och den proportionella kommunalbeskattningen. Om med nuvarande system, för att nämna ett exempel, inte huvudparten av kostnaderna för lärarlönerna inom folkskolevä-